

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De homicidio ex occasione subitæ rixæ, parag. 6

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

§. VI.

De Homicidio occasione subita & Rixa.

1. Reole, homicidium voluntarium esse, & dici illud, quod fit sub expressa intentione occidendi, quale est illud, quo, quis sive occidit, sive occidere aliquem mandat, directè, ut eum inter vivos non amplius esse velit; atq; de hoc disputabimus latè paulo post. Homicidium autem Casuale, de quo hæcenus egimus, est illud, quod fit præter intentionem agentis, quale est illud, quod aliquis facit, non intendendo mortem, sed intendendo aliquid aliud opus, cui adnectitur per accidens mors alicujus, quam tamen ipse advertit, licet, ut dixi, non intendat;

2. Porro homicidium factum in rixa causam esse Irregularitatis non est dubium, quia jam tunc injustè, ut supponimus, occiditur homo: sed quæstio est, an illud dicatur, & sit absolutè voluntarium, an casuale. Id, quod scire inter est per maximè, nam ex Tridentino Irregularitas ex homicidio casuali occulto est facilioris dispensationis, quam Irregularitas ex voluntario, & propter alia, quæ dicentur inferius.

3. Quæstionis hujus decisio pender ex verbis ejusdem Tridentini. Quoniam ergo a nonnulli nomine homicidii voluntarii, cuius Irregularitatem negat Tridentinum, posse Episcopos dispensare, intelligunt solum homicidium illud, quod per insidias, vel per industriam quis committit, quodque nos Itali vocamus (Apostato Homicidium autem factum in subitanea rixa, quamvis sit voluntarium, posseque dici esse ex proposito; tamen, quia non est (Apostato) ideo non excluditur (inquiunt) à potestate quam Tridentinum concedit Episcopis, quando homicidium est occultum, ideo consequenter in hac quæstione non debet vocari homicidium absolutè voluntarium, sed casuale.

4. Contra vero alii b quia putant, nomine homicidii voluntarii à Tridentino intelligi quodcunque homicidium directè volitum sive sit per insidias, sive quocunque alio modo; homicidium autem factum in subitanea rixa, ut hic supponimus, sit omnino volitum directè, licet ex subitanea passione procedens, ideo contendunt, in hac nostra quæstione illud non debere vocari casuale, sed absolutè voluntarium, & negari à Tridentino Episcopis facultatem dispensandi Irregularitatem ab illo, quamvis occulto manantem.

Tamburini de Sacramentis.

§ Ego hanc posteriorem (quæ certè est communior) sententiam eligo, quia secus videtur vis inferri verbis Tridentini, illud audi. a

Cum etiam (inquit) qui per industriam occiderit proximum suum, & per insidias, ab aliarum velli debeat, quia sua voluntate homicidium perpetraverit, &c. Solum Summum Pontifex dispensat, &c.

Et paulo post: Si vero homicidium non ex proposito, sed casu fuisse commissum narretur, &c. Episcopus dispensat, &c. modo tamen à nobis infra dicendo §. 17 à n. 10.

6. Notas illam rationem formalem (quia sua voluntate homicidium perpetravit) At ille, in subitanea rixa, jam sua voluntate perpetravit homicidium. Notas item illud (non ex proposito, sed casu) At, qui in subita dicta rixa directè, & ex intentione occidit hominem, non dicitur casu occidere. Casu enim occidere, est, præter intentionem, & indirectè, aliud agendo (ut supra vidimus) occidere.

Hoc jam statuto; Irregularitates ortas ex occasione sequuta in subitanea rixa, de quibus dubitari solet per sequentes figuraciones casuum, percurramus.

Supervenientia occisio.

7. Evaginato gladio rixabar cum Antonio; id advertentes aliqui mei, sive amici, sive propinqui, sive exteri, accurrerunt ad me defendendum, vel etiam expresse ad occidendum meam inimicum Antonium, ex quibus tamen unus interemptus ab Antonio, vel ab alio fuit: sumne ego Irregularis, qui nunquam hujus, sed inimici mortem intentabam?

8. Respondeo. Si aliud non addas, ab Irregularitate te immunem pronuntio, quia tu, nec intendisti, nec prævidisti hujus tui Defensoris interitum Ita Glossa. b

Dixi (si aliud non addas) nam, si concertando cum tuo adversario, conjecisses tuos amicos seu servulos in necessitatem, ut ipsi gladios educerent, cum tu illos ad hoc periculosum, ut supponi debet, opus induceris, Irregularis eris, quia tunc causa mortis fuisti.

Provocantium, & Aggredientium occisio.

9. Convocavi amicos, sive expresse, sive tacite eos ad rixam, seu ad homicidium committendum, induccas, sed inde factum est, ut unus,

I

vel

a Trident. sess. 14. c. 7. de Reform.

b Glossa in c. Petrus prima q. 4.

Glossa in c. Petrus prima q. 4. de Reformatione. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

vel plures ex his amicis conciderint, & mortui sint, sumne ergo Irregularis, qui horum interitum nullo modo intentabam, immo ne ii occiderentur, strenue contra adversarios pugnavi?

10. Respondeo. In hoc eventu idem resolvendum erit, quod supra §. 3. à n. 6. resolvimus de eventu mortis mandataij, nimirum esse probabile te esse, & te non esse Irregularem.

11. Idem, quod dico de te principali Auctore rixæ, dic de convocatis ipsis amicis, qui mortem effugerunt: nam, propter eandem rationem probabiliter erunt, & probabiliter non erunt Irregulares. Suppono autem, nec à te, nec ab amicis prædictis illos, qui deinde occisi sunt, fuisse conjectos in necessitatem rixandi cum vitæ periculo: Si enim, ita fuisset, vos fore Irregulares ex homicidio voluntario in causa, certum esset, sicuti modo in simili diximus numero octavo.

Fortuita occisio ejus, quem occidere non intendit, &c., Quid si plures occidat?

12. De eo, qui ex errore putans occidere feram, vel hominem, alium hominem occidit, an incurrat in Irregularitatem, et alibi à me disputatum est larè. Hic ergo sequentem dumtaxat casum propono, quem ibi explicare in mentem non venit.

13. Titius, in conflictu, tanto impetu in adversarium irruit, ut non solum eo ictu illum transverberaverit, verum etiam alium hominem adversarii comitem. Inquiro, duasne Irregularitates ex duobus occisis contraxit Titius, an unam? idem inquiri potest de occidente plures unica Bombardæ explosione, &c.

14. Responsio communis est, duas Irregularitates incurri, cum necessaria tamen distinctione, seu explicatione. Si enim Titius duas illas occisiones prævidit, vel de eis dubitavit (ut certe regulariter contingit, si cadat aliquis ex comitantibus adversarium) duplicis erit obnoxius Irregularitatis, alterius, ob homicidium voluntarium directe intentum inimici, alterius, ob homicidium casuale non intentum, sed prævisum & non sufficienter cautum. At vero, si Titius occisionem alterius nullo modo prævidit (ut facile occurrere potuit, si cecidit aliquis omnino casu illac transiens) unica tantum Irregularitati subiacet, quia secundum homicidium sicut Titio parè, & plene casuale. Id autem intel-

lige (ut supra vidimus in similibus) in foro conscientiæ, nam forum externum propter actionem tam proximè annexam occisioni secundi hominis, etiam propter hanc, te secundam Irregularitati subjecit.

15. Dixi (Responsio communis) nam cum hic adlit unica tantum actio peccaminosa, atque adeo in sententia multorum unum tantum peccatum modo alibi explicato, posset aliquis dicere etiam unicam incurri Irregularitatem, sicuti in sententia probabili unica incurta esset excommunicatio, si illi duo simul occisi fuissent Clerici: quam probabilitatem nos ex Leandro admittimus in materia Excommunicationis. Quid autem in materia Irregularitatis, dicam a infra commodius. De dubio in prædictis iterum monoco, me locutum esse supra cap. 5. §. unico.

§. VII.

De Irregularitate ex Homicidio voluntario physice parato.

Quale illud sit, & quando intelligitur effectum commissum?

Diximus §. 2. n. 4. & nu. 21. Homicidium voluntarium esse illud, quod quis committit, directe illud volendo; sive Primo, volendo illud immediatè in se, ut si ictum in pectore inimici, ut illum occidat, insigat, sive Secundo, volendo illud in causa proxima; ut, si sine expresso animo occidendi, eundè ictum in adversarii pectus conjiciat; qui enim causam tam proximam mortis vult, ceptè, nisi sit amens, vult etiam effectum, id est, mortem, sicuti, qui vult ignem, vult etiam calorem. Scio Castropalaum, & asserere, homicidium factum ab eo, qui causam dictam proximam punit, si is præcindat à voluntate occidendi, esse homicidium casuale: Scio inquam, id, sed bio, id non occurrere, nisi in playè stulto. Quod si supponas, vere coram Deo hunc, sive per stultitiam, sive per ignorantiam, sive propter aliud, verè non advertisse ad effectum, id est, ad mortem, nec de illa ullo modo subdubitate, illum jam dixi dicto cap. 2. num. 21. tunc coram Deo non esse, nec homicidam, nec Irregularem, quamvis in foro externo esset pronuntiandus voluntarius homicida.

2. Porro, Cum ex homicidio voluntario nasci Irregularitatem omnium gravissimam nemo sit, qui nesciat, solum hic erunt nonnulli ex-

2. Fill. 11. 20. c. 4. n. 122. b Idem n. 123. Pasqu. de c. 420.

2. L. 6. in Dec. c. 4. §. 4. à n. 21.

a Infra de c. 15. §. 10. à nu. 16.

b Castrop. d. 6. de Cef. p. 11. §. 11. n. 1.